

Cesty Kryštofa Kolumba

Historický kontext

Záměrem Kryštofa Kolumba bylo objevit ostrov Cipango (Japonsko) přes Západní oceán, tedy dostat se na východ do Indie západní cestou (v 15. století již byly představy o kulaté Zemi přesvědčivé). Kolumbus projekt představil portugalskému králi Janu II, od něhož žádal vypravení tří karavel se zásobami potravin na jeden rok. Projekt byl zamítnut v roce 1484. Kolumbus poté odchází z Portugalska do Kastilie a předkládá svůj návrh vévodovi Enriku Guzmánovi. Vévodu projekt zaujal, ale jednání o něm bylo přerušeno, protože královna Isabela si nepřála realizovat projekty, ze kterých by feudálům mohly plynout finance. Královna Isabela nechala Kolumba předvolat ke dvoru a jednala s ním o jeho záměru, ale nakonec byl roku 1490 zamítnut, královská komise nevěřila, že by mohla být objevena nová významná území. Následujícího roku bylo o projektu jednáno znovu a opět byl zamítnut, Kolumbus se poté rozhodl odjet do Francie, ale před jeho odjezdem královna Isabela změnila názor a jeho návrh schválila. Slíbila, že mu udělí vysoké tituly v případě, že výprava bude úspěšná.

Uskutečněné cesty byly čtyři:

1. cesta - 1492 - z této výpravy pochází Deník první cesty, List Santangelovi a Sánchezovi. Kolumbus vyrazil z Kanárských ostrovů na západ. Za 33 dní dorazil na jeden z Bahamských ostrovů, objevil Kubu, Haiti.
2. cesta - 1493-1496 - vydal se jižněji.
3. cesta - 1498 - z této výpravy pochází List Ferdinandovi a Isabele.
4. cesta - 1502-1504

Důsledky objevení nového kontinentu:

Když Kolumbus objevil nový kontinent, vyvstal problém s Portugalci, protože ti měli od papeže udělena práva na vlastnictví zemí objevených na jih a východ od západoafrického mysu Bojador až do Indií. Španělé svým objevem do těchto práv zasáhli a mohl o nich rozhodnout opět jen papež. Papež Alexander VI. v roce 1493 vydal bulu Inter caetera, která stanovila demarkační linii (38. západní poledník): všechna území na západ a jih od demarkační linie patří Kastilii a na východ patří Portugalsku. Později byla územní práva vymezena r. 1494 smlouvou v Tordesillas.

Otázky na zamyšlení:

1. Odkud pocházel Kryštof Kolumbus? Jak se jmenovaly jeho lodě?
2. Jak je možné, že papež měl pravomoc přiřknout území určitému státu? Od čeho odvozoval svou moc rozhodovat o rozdělení území?
3. Proč bylo mnoho mladých mužů ochotno podnikat nebezpečnou a nejistou cestu za oceán?

Otázky k četbě:

1. Co můžeme vyvodit z následujících úryvků z Listu Santangelovi:

str. 73 - Española však je ze všech nejúrodnější... V těch zemích jsou také četná ložiska kovů a lidu tam žije bezpočtu. Española je... krajiny překrásné, velice vhodné k sázení i setí, k chovu všelikého dobytka i k stavbě měst a vsí. ... Je tu také hojnost řek a většinou jsou zlatonosné. Na ostrově Juaně se rodí všeliké koření a jsou zde i velká ložiska zlata a jiných kovů.

str. 74 - Nemají železa ani oceli; zbraně, na ty nejsou... jediné zbraně, jež mají, si zhotovují z vyzrálého rákosu. Ale ani těchto zbraní se neodvažují užívat... když se zbaví strachu, jsou pak tak důvěřiví a tak štědře dávají z toho, co mají... žádá-li se na nich něco, co mají, nikdy neřeknou ne.

str. 75 - chtěl jsem v nich vzbudit lásku k Jejich Výsostem a touhu sloužit jim i celému národu kastliskému... nevyznávají žádnou sektu, ani se k modlám neklanějí, nýbrž věří, že všechna moc a

všechno dobro přebývá na nebesích. A jsou pevně přesvědčeni, že já i se svými loďmi a lidmi přicházím s nebe, proto mne všude přijímají s takovou úctou, jakmile překonají strach. A toto přesvědčení nepochází z nedostatku bystrosti; vždyť jsou to lidé velice důmyslní.

str. 75-76 - ...sbíhali se k nám všichni, muži i ženy, až do posledního starce a děcka, a nosili nám všechno, co měli k jídlu a pití.

2. Najděte v Listu Santangelovi a Sánchezovi a v Listu Ferdinandovi a Isabelle úryvky, které dokládají:

- popis vzhledu domorodých obyvatel
- snahu přesvědčit krále a královnu, že conquista stála za to, a že z nového kontinentu jim může plynout bohatství